

the fish-markets to steal fish! But as a whole, the sea is rather desolate. Except for a few terns and one or two frigate birds or boobies, very little distracts my attention from the fishes. I wish that all of you, or at least one of you, will come here in the next future to go with me on a real bird-trip. I hope it will give you as much joy, as birding around New York has given to me.

Sincerely yours,
PELK."

26 April 1941

UIT DE AFDELINGEN

DJAKARTA

Verslag excursie naar de Proeftuin Pasar Minggu op 29 Maart j.l. Het is goed om naast de natuur ook eens aan een cultuur aandacht te schenken en het gewas door 's mensen ingrijpen te zien dienstbaar gemaakt aan zijn behoeften. In het centrum van de vruchtencultuur in de Ommelanden staat reeds meer dan 30 jaar de Proeftuin Ragunan te Pasar Minggu om het tuinbouwkundig onderzoek uit te dragen en in toepassing te brengen. Uit een eenvoudige demonstratie en een korte omwandeling over de kwekerij Tandjung Barat kunnen we reeds leren, hoe het cultuurgewas zich leent tot de beproefde kunstgrepen van de mens en hoe zijn lot bepaald wordt van zaad tot onderstam, van oog tot ent, van oculatie tot stump. Maar ook de vruchtbaarheid van de bodem, waarin het gewas zal moeten groeien en voortbrengen, is een voorname cultuurzorg op deze roede, arme gronden. Is het niet vreemd, dat juist op deze gronden één der rijkste vruchtengebieden van Java wordt aange troffen, onder de rook van de grote stad, het gretige afzetgebied? Maar eerder dan aan de bodemvruchtbaarheid dient deze ongerijmde productiviteit toegeschreven te worden aan klimatologische en hydrologische factoren. Bij de zorg voor de cultuurgrond treedt het groenbemersvraagstuk naar voren en uiteraard is ook dit hier aangevat blijkens de manshoge proefvakken *Crotalaria* spp., *Cassia Leschenaultiana*, *Acacia villosa*, enz. en de grondbedekkende, grootbladige Japanse kudzu (*Pueraria Thunbergiana*). In de collecties stelt de papajaanplant ons voor een hybriden-puzzle. Op het gloednieuwe laboratorium worden we haast feestelijk onthaald en krijgen we tot onze grote verrassing een uiteenzetting te beluisteren van de grote plannen, die hier spoedig zullen worden uitgevoerd. Niet alleen de vruchtenconservering (waarvan de resultaten ons de tong vermochten te strelen), maar nog vele andere richtingen in de voedingstechniek vormen een onderdeel van deze grootse opzet.

In verband met het gevorderde uur wordt de verdere rondgang beperkt tot een bezoek aan de collecties te Ragunan, waarvan de exoten-tuin onze plantenliefhebbers het meeste boeit. De gehele tropengordel en vele subtropische gebieden der wereld zijn hier in een gemengde boomgaard vertegenwoordigd, allemaal exoten met een nader te toetsen introductiedoel, vele als vet- en olieleverancier (paranoot, *Bertholletia*, Australische noot, *Macadamia*), andere weer als eetbare-vrucht (Natal orange, *Strychnos spinosa*, lokwat *Eriobotrya*) of als onderstam voor onze vruchtbomen (*Aphanomixis* voor d u k u, *Sideroxylon* voor s a w o).

Beladen met fruit, maar niet minder met rijke indrukken en met een gevoel van sympathie voor het werk en de staf van de Proeftuin, keren we in het inmiddels late middaguur huiswaarts.